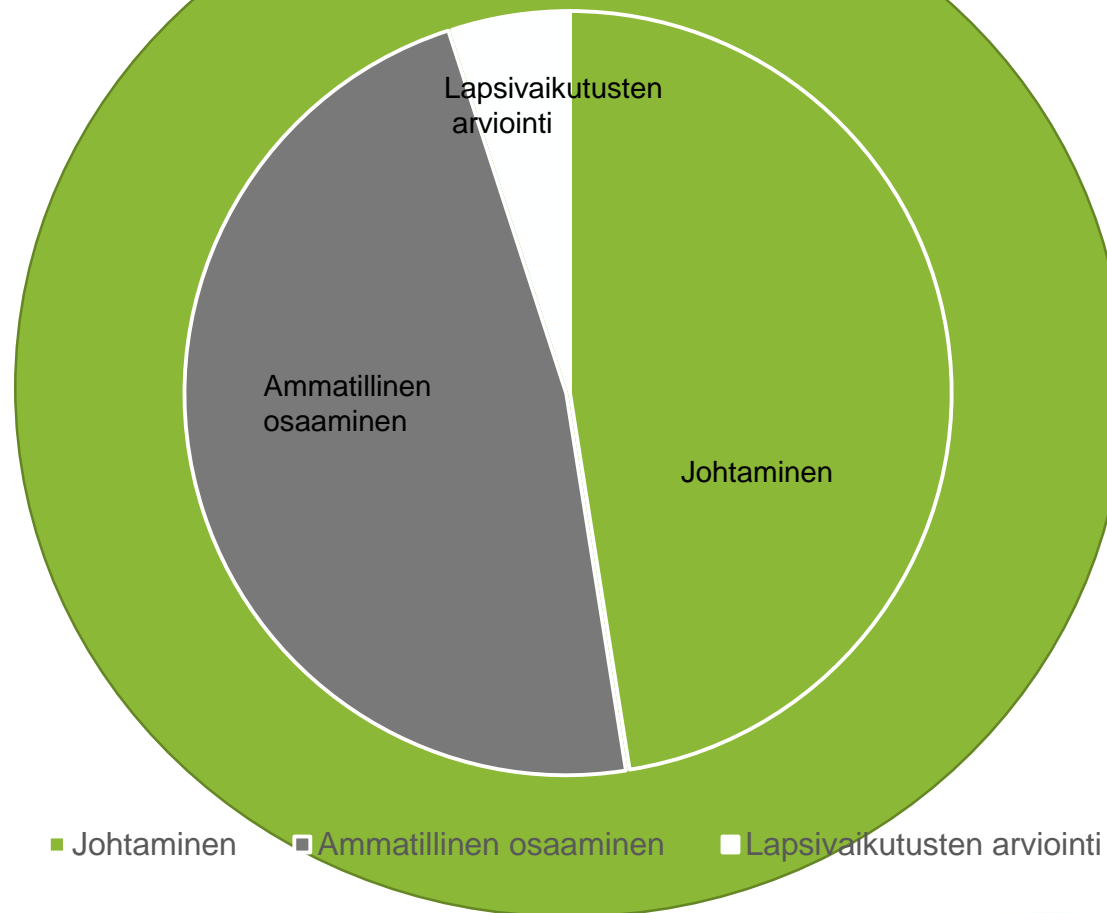

TOIMINTAKULTTUURIN MUUTOS – TULOKSET JA TUOTOKSET SEKÄ JUURRUTTAMIS- JA SILTAAMISSUUNNITELMA

Pirkanmaan Lape-ryhmä 27.8.2018

TOIMINTAKULTTUURIN MUUTOS PIRKANMAAN LAPESSA

Lasten ja perheiden palveluiden yhteiset periaatteet, tavoitteet, arvot,
strategia

Osa-alueet valtakunnallisessa
Lapessa, joissa Pirkanmaa ei
ole ollut mukana

- Lapsibudjetointi
- Lapsiystävälliset työpaikat

JUURRUTTAMIS- JA SILTAAMISSUUNNITELMAN KESKEISET ELEMENTIT

- Tulokset ja tuotokset
  - Kuvaus toimintakulttuurin muutoksen edistämisestä hankkeessa
  - Arviointi toimintakulttuurin muutoksen tilasta (Tampereen yliopiston johtamiskorkeakoulu)

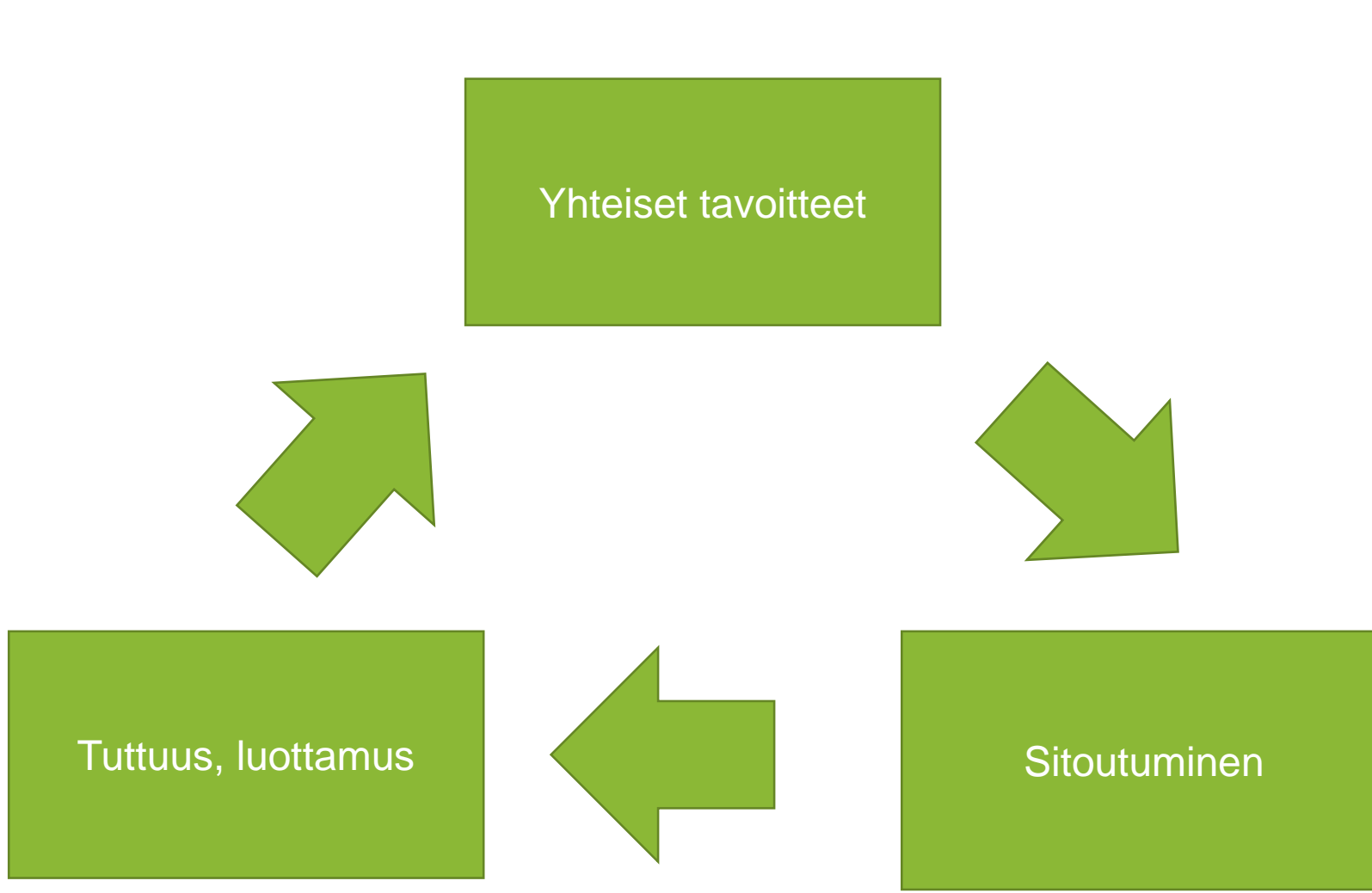

- Juurruttamis- ja siltaamissuunnitelma
  - Maakunnan Lape-ryhmän ja kuntien lape-ryhmien jatkuminen
  - Lape-akatemit
  - Muutosagentti ja kunta-agentti
  - Sote-valmistelu
  - Arvioinnin jatko?

Valtakunnallisen lapsistrategian valmistelun alkaminen

- Tulokset ja tuotokset
  - Kuvaus lasten, nuorten ja perheiden palveluiden verkostojohtamisesta
    - Keskeinen verkostojohtamisen sisältö
    - Kokemukset piloteista
    - Suunnitellut rakenteet (perhekeskus, muut rakenteet syötteenä Sote-valmisteluun)
    - Kuvaus hankkeen aikaisesta johtamisen tuesta
  - Valtakunnalliset Lape-teesit
- Juurruttamis- ja siltaamissuunnitelma
  - Maakunnan lape-ryhmän ja kuntien Lape-ryhmien jatkuminen
  - Maakunnallinen sivistysjohtajien verkosto
  - Muut maakunnalliset esimiesverkot?
  - Lape-akatemit
  - Maakunnallinen strateginen ja rakenteellinen valmisteluvastuu sote-valmistelussa
  - Maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa työstävä verkosto
  - Syksyn hanketilaisuudet

VERKOSTON TOIMIVUUDEN AVAINTEKIJÄT

- yhteinen toimintakulttuuri
- yhteiset toimintatavat
- monialainen yhteinen työ
- vastuiden selkeyttäminen

Ammatillisen osaamisen kehittäminen

- Tulokset ja tuotokset
  - Kuvaus ammatillisen osaamisen kehittämisestä hankkeen aikana
  - Kuvaus tulevaisuudessa tarvittavasta osaamisesta
- Juurruttamis- ja siltaamissuunnitelma
  - Maakunnan Lape-ryhmä koordinoi järjestettävää koulutusta
    - Lapset puheeksi-koulutukset
    - Lastensuojelun systeminen toimintamalli
    - Luo luottamusta, suojele lasta –verkkokoulutus
    - Muut koulutukset (esim. Nuorten mielenterveyden varhainen tuki (ICP-menetelmä)
  - Hankkeessa kehitettyjen koulutussisältöjen jatkuvuus turvataan mahdollisilta osin
    - esim. jatkosuunnitelma perhekeskustoimijoille suunnatusta maahanmuuttajakoulutuksesta
    - maakunnallinen koulutussuunnitelma – ei tehdä?
- 7 ● Syksyn hanketilaisuudet

- Tulokset ja tuotokset
  - Valtakunnallinen LAVA-ohjeistus
<http://www.julkari.fi/handle/10024/136377>
  - Lapsivaikutusten arvioinnin ”maakunnallinen” malli
(valtakunnallisen mallin yksinkertaistettu ja kevennetty versio)
  - Kuvaus pilotoinneista
- Juurruttamis- ja siltaamissuunitelma
  - Vastuuhenkilön nimeäminen lasten ja perheiden palveluja tuottavista organisaatioista Pirkanmaalla
  - Kirjallinen materiaali
  - Maakunnallisiin asiakirjoihin vieminen (muutosagentti)
  - Maakunnan Lape-ryhmän rooli?
  - Syksyn hanketilaisuudet

Lapsivaikutusten arviointi – miksi?

LAPSIVA-
KUTUSTEN
ARVIOINNIN
LA
PAREMPIA
PÄÄTÖKSIÄ

- LAVA on osa ihmisiin kohdistuvien vaikutusten (IVA) kokonaisuutta, lisäksi on muita ennakoarvioinnin (EVA) kohteita, esim. ympäristö-, talous- ja yritysvaikutusten arviointi
- Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa tavoitteena on tarkastella kokonaisvaltaisesti sitä, miten
  - **lapsi otetaan huomioon erilaisissa yhteiskunnallisissa toimenpiteissä ja päätöksissä**
  - **millaisia vaikutuksia päätökset aiheuttavat ja**
  - **millaista tietoa lapsista ja päätöksen vaikutuksista on päätöksenteon taustalla.**
- Lapsivaikutusten arvioinnilla selvitetään, miten päätös voidaan toteuttaa lasten edun kannalta parhaalla mahdollisella tavalla.
- Lapsivaikutusten arvioinnissa tarkastellaan lasten hyvinvointiin ja oikeuksiin vaikuttavia tekijöitä kokonaisuudessaan _ Hyödyt ja haitat.
- Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin olennainen osa on lasten ja nuorten omien mielipiteiden ja kokemusten selvittäminen. Sen vuoksi se on myös väline, jolla voidaan vahvistaa **lasten osallisuutta** päätöksentekoon.
- Lainsäädännöllisenä perustana perus- ja ihmisoikeudet sekä erityisesti YK:n lapsen oikeuksien sopimus, jonka noudattamiseen Suomi on sitoutunut.
  - muu lainsäädäntö: mm. kuntalaki, hallintolaki

Lapsivaikutusten arviointi – milloin?

- Suoraan lapsia koskettavissa päätöksissä (esimerkiksi kouluverkkoa, lastensuojelun toteutusta, harrastustoimintaa koskevat päätökset)
- Isoa joukkoa lapsia koskettavissa päätöksissä (esimerkiksi kouluverkkoa tai varhaiskasvatusta koskevat päätökset)
- Sellaisissa päätöksissä, jotka koskettavat pientä joukkoa lapsia, mutta lapsen hyvinvoinnin kannalta merkityksellistä asiaa (esimerkiksi lastensuojelun avohuollon tukitoimia toteutusta koskevat päätökset)
- Arvioi lapsivaikutusten arvioinnin tarpeellisuus aina myös epäsuoraan lapsia koskevassa päätöksenteossa (esimerkiksi aikuisten palveluita koskevat päätökset, ympäristöön liittyvät päätökset)
- Valmistele isossa asiassa laajempi arvio, pienessä mutta merkittävässä asiassa rajatumpi arvio.

Lapsivaikutusten arviointi – mitä?

- Miten asia voidaan toteuttaa lasten kannalta parhaalla mahdollisella tavalla? Millaisia vaikutuksia päätöksellä olisi lapsiin nuoriin ja heidän perheisiinsä?
- Mitä vaikutuksia eri vaihtoehdoilla on erilaisissa tilanteissa (esim. erityistä tukea tarvitsevat, vähemmistöihin kuuluvat, heikommassa asemassa olevat) olevien lasten hyvinvointiin?
  - perustarpeet
  - fyysinen kehitys
  - psyykinen kehitys
  - emotionaalinen kehitys
  - sosiaalinen kehitys
  - ihmissuhteet
  - turvallisuus
  - oppiminen
  - terveys
  - palveluiden saanti
  - vapaa-aika
  - mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa itseään koskeviin asioihin
- Olemassa olevan tiedon hyväksikäyttö
- Lasten kuuleminen ja vaikutusmahdollisuuksien järjestäminen

Lapsivaikutusten arviointi – miten?

- Luo perusta lapsivaikutusten arvioinnille
  - tiedota lapsivaikutusten arvioinnista: kunta- ja maakuntapäätäjät, johtavat viranhaltijat, lasten parissa työskentelevät, kuntalaiset
  - lakipohja, mihin lapsivaikutusten arviointi perustuu
- Tunnista, milloin lapsivaikutusten arviointia tarvitaan
  - määrittele arvioinnin laajuus ja menetelmät
- Osallista lapset arvioinnin tekoon
  - hyödynnä olemassa olevaa tietoa
  - kuule lapsia
- Analysoi koottu tieto
  - hyödynnä tulosten tulokinnassa lapsia ja moniammatillisti asiantuntijoita
  - miten päätös voidaan toteuttaa lasten kannalta parhaalla mahdollisella tavalla
  - tunnista riskiryhmät -> negatiivisia vaikutuksia lieventävät keinot
- Päätöksenteko
  - tuo esiin lapsivaikutukset (kirjaa mitä ei ole voitu selvittää/saatu selvitettyä)
  - tiedota päätöksestä
- Seuraa millaisia vaikutuksia päätöksellä on lapsiin